

Sæt grøn strøm til dansk erhvervsliv

-15 anbefalinger

GREEN
POWER
DENMARK

DANSK
ERHVERV

Sæt grøn strøm til dansk erhvervsliv - 15 anbefalinger.

Der er indgået mange klima- og energiaftaler i de seneste år. Nu er det tid til implementering, så ambitioner og målsætninger også bliver realiseret ude i virkeligheden i form af lavere CO₂-udledning, mere vedvarende energi og en mere effektiv energiuudnyttelse. Samtidig har det seneste års historisk høje og svingende energipriser udfordret dansk erhvervsliv og presset deres konkurrenceevne. For 7 ud af 10 virksomheder er de stigende energipriser den største bekymring.

Green Power Denmark og Dansk Erhverv repræsenterer hele værdikæden i den danske energibranche og dansk erhvervsliv bredt set. Fra mindre ejerledede virksomheder til Danmarks allerstørste virksomheder. Derfor har Green Power Denmark og Dansk Erhverv udarbejdet 15 anbefalinger, der skal gøre klimamålene til virkelighed, gøre Danmark fri af russisk energi og gøre Danmark til verdens bedste til grøn omstilling. Vi er klar til at samarbejde med regeringen, civilsamfundet og alle andre parter for at sikre en grønnere fremtid og hurtigere elektrificering.

Anbefalingerne er udarbejdet i håb om en grøn kontrakt mellem sektoren og regeringen om at få sat grøn strøm til dansk erhvervsliv. Med politisk lydhørhed og fokus på at realisere allerede vedtagne ambitiøse målsætninger, vil erhvervslivet og energisektoren samlet kunne levere de resultater, der skal til for at bevare Danmarks position som et globalt førende grønt erhvervsland.

Den grønne omstilling kommer til at påvirke alle dele af samfundet. Fællesnævneren for mange bliver, at sort energi skal skiftes ud med grøn strøm. Elektrificering, både direkte og indirekte, bliver essentielt for at nå Danmarks klimamål. Udover de 15 anbefalinger er det derfor vigtigt, at vi sikrer fleksibiliteten i elproduktionen fra bl.a. de grønne kraftværker, at vi øger fleksibiliteten i vores energiforbrug, og at vi får etableret en dansk PtX-industri i international skala.

Energipolitik er erhvervspolitik. Helt enkelt betyder øget udbygning med vind- og solenergi lavere elpriser til husholdninger og erhvervsliv og styrket dansk konkurrencekraft. Koblingen til dansk erhvervsliv bør være en politisk topprioritet her og nu, da den har betydning for vores klima-, erhvervs-, udenrigs- og sikkerhedspolitik. Der er behov for handling, og vi håber, vores anbefalinger bidrager til at øge tempoet i den grønne omstilling.

Markedet for grønne løsninger er i rivende udvikling. Energistyrelsen har for nylig vurdereret, at danske produktionserhverv kan halvere deres nuværende termiske energiforbrug ved hjælp af elektrificering og energieffektivisering. Men det er grundlæggende svært – for ikke at sige umuligt – at vurdere, hvor teknologiudviklingen er i f.eks. 2030. Derfor er det som princip vigtigt, at politikerne har fokus på at sikre brede og stabile rammevilkår, så virksomhederne frit kan udvikle de bedste og mest omkostningseffektive grønne løsninger. Det betyder også, at man fra politisk side skal holde sig fra løbende detailændringer i de regulatoriske forhold, der indsnævrer rammerne for den grønne omstilling af erhvervslivet.

Vores anbefalinger kan inddeles i tre hovedoverskrifter:

1. Udfasning af erhvervslivets forbrug af sort energi.
2. Smart og hurtig udbygning af elnettet.
3. Udbygning af vind- og solenergi.

Forslagene understøtter eller supplerer allerede vedtagne politiske aftaler og ambitioner på klima- og energiområdet. Vi ønsker ikke at komme med nye og omfattende processer, men i stedet præsentere konkrete tiltag, der sikrer, at vi når vores mål på en omkostnings- og energieffektiv måde. Det kræver grøn afbureaukratisering og langt mere fokus på hastighed, gennemsigtighed og implementering.

Gennemførelsen af de 15 anbefalinger er finansieret via en omlægning af Erhvervspuljen samt fra midler til Omstillingsstøtte til erhvervslivet, afsat i forbindelse med Grøn skattereform for industri mv.

Med dette oplæg opfordrer Green Power Denmark og Dansk Erhverv således til, at der besluttet en række initiativer, der kan være med til at fremme et mere elektrificeret dansk erhvervsliv. Lad os sammen skabe de bedste betingelser for dansk erhvervslivs grønne rejse væk fra sort energi i retningen mod elektrificering og energieffektivisering.

1. Udfasning af erhvervslivets forbrug af sort energi.

1.1. Omlæg tilskudspuljer til et elektrificerings- og energieffektiviseringsfradrag

Den amerikanske Inflation Reduction Act, IRA, giver støtte til grønne investeringer, men har også fokus på hastighed, enkelthed og på, at støtte kun gives til levedygtige virksomheder. Derfor bør det centrale støtteinstrument være skattefradrag eller skatterabatter. De danske tilskudspuljer til energieffektivisering og CO₂-reduktioner (særligt Erhvervspuljen) har vist sig at være tunge og bureaukratiske for virksomhederne at søge. Derfor foreslår vi efter amerikansk forbillede at omlægge de eksisterende puljer til et elektrificerings- og energieffektiviseringsfradrag, der øger virksomhedernes afskrivningsgrundlag for investeringer i elektrificering og energieffektivisering. Det vil gøre det nemmere for virksomheder at få vished om den samlede økonomi i deres investeringer. Midler til erhvervslivets grønne omstilling afsat i forbindelse med Grøn skattereform for industri mv. bør ligeledes anvendes som finansiering til elektrificerings- og energieffektiviseringsfradrag.

1.2. Opret elektrificerings - og energieffektiviseringsrejsehold til små og mellemstore virksomheder

Der skal oprettes en informations- og rådgivningsindsats, som kan bistå virksomheder med identifikation af mulige besparelsetiltag. Indsatsen bør i første omgang målrettes mod de virksomheder, som ikke omfattes af krav om klimasyn. Rejseholdet finansieres via omprioritering af den afsatte bevilling til Energistyrelsens administration af erhvervspuljen, som bortfalder ved omlægning til fradrag.

1.3. F&U-fradrag på 130 pct. skal gøres permanent

Vi skal styrke vilkårene for forskning og udvikling i nye grønne løsninger på alle områder. Det vil også styrke de fremadrettede muligheder for elektrificering. Konkret skal F&U-fradraget på 130 pct. gøres permanent.

1.4. Grøn omstilling af transportsektoren

Den offentlige sektor skal gennem sine indkøb og investeringer understøtte grøn omstilling af transportsektoren, f.eks. ved at købe varer og tjenester, der leveres med grønne køretøjer, ligesom kollektiv transport bør drives med elbusser, grønne færger mv.

2. Smart og hurtig udbygning af elnettet.

2.1. Moderne rammevilkår for elnettet

De kommende års udbygning af vedvarende elproduktion og elektrificering med stærkt stigende elforbrug betyder, at elnettet skal kunne transportere markant mere strøm end hidtil. Det betyder, at Energinet og elnetselskaberne skal investere massivt i udbygningen af det danske elnet frem mod 2030 og videre frem mod 2050.

Elnetselskaberne er allerede i fuld gang med at opskalere aktivitetsniveauet og øge investeringerne, så elnettet bliver ved med at kunne transportere al den nye, billige, grønne strøm ud til danske hjem og virksomheder med meget få afbrud, og så nye kunder kan få hurtig tilslutning. Samlet set kan investeringerne i eldistributionsnettet foretages, uden at det bliver dyrere for den enkelte kunde at bruge el i hverdagen. Det skyldes, at vi vil bruge mere og mere grøn strøm, og at prisen pr. transporteret kilowatt-time derfor forventeligt kan holdes i ro frem mod 2030. Elnetselskaberne arbejder løbende med, at elnettet udnyttes så effektivt som muligt gennem fleksibilitet, f.eks. ved styrkede tidstariffer og mulighed for fleksibel nettilslutning.

Men de kommende års elektrificering betyder også, at elnettet har brug for moderne og fremtidssikrede rammevilkår, der understøtter den igangværende udvikling. Moderniseringen af elnettets regulering skal på én gang sikre de langsigtede investeringsrammer for elnettets udbygning og fjerne unødige bureaukratiske og forsinkende forhindringer. Det kan bl.a. ske ved en justering af reguleringen, så investeringerne indregnes i tarifferne i takt med, at elforbruget stiger. Det vil samtidig understøtte stabile og konkurrencedygtige tariffer på kort og langt sigt til gavn for erhvervslivet og øvrige forbrugere.

Generelt er det vigtigt, at fremtidssikringen af elnettet sker på en måde, som både har fokus på at øge investeringshastigheden, og som sikrer, at elnetselskaberne gennem indtægtsrammereguleringens grundmekanisme fortsat har et incitament til at effektivisere deres drift med henblik på at sikre stabile tariffer, hvilket gavner både forbrugerne og dansk erhvervslivs konkurrenceevne. Ligeledes bør elnetselskaberne kunne indgå PPA'er til betaling for nettab.

Moderniseringen af reguleringen skal både styrke udbygningen af distributionsnettet og styrke Energinets udbygning af elnettets motorveje – transmissionsnettet. Energinet bør få lov til at udbygge transmissionsnettet på forhånd, så det sikres, at kapaciteten er tilgængelig i elnettet, når den vedvarende energi tilsluttes. Energinet bør snarest muligt udarbejde rammerne for fleksibel tilslutning af produktionsenheder og direkte linjer, så Energinets rammevilkår for adgangen til elnettet ikke står i vejen for elektrificeringen af samfundet og denne type projekter.

2.2. **Det grønne tillæg skal udmøntes**

Der er behov for, at det grønne indikatorbaserede og automatiske tillæg til elnetselskabernes indtægtsrammer, som blev besluttet af et bredt politisk flertal i 2021, udmøntes hurtigst muligt. Det grønne tillæg skal sikre, at elnettets økonomiske rammer matcher de meromkostninger, som følger af elektrificeringen.

2.3. **Transparens om rammer for samplacering af forbrug, produktion og direkte linjer**

I Danmark forbindes elproduktion og elforbrug som hovedregel gennem det kollektive net. Der, hvor det er en samfundsøkonomisk fordel, bør virksomheder dog selv kunne etablere elnet til at binde lokalt industrielt forbrug og produktion sammen. Pt. er de fremsatte regler uklare. Derfor skal der sikres enkle og transparente vilkår i lovgivningen for, hvornår en virksomhed kan etablere egenproduktion eller direkte linjer.

2.4. **Mere fleksibelt elforbrug**

Et mere fleksibelt elforbrug kan medføre besparelser for forbrugerne, øge forsyningssikkerheden og understøtte en mere omkostningseffektiv udbygning af elnettet. Derfor bør den aftalte analyse om fremme af et fleksibilitetsmarked fra Aftale om grøn strøm og varme juni 2022 udarbejdes hurtigst muligt. Folketingets partier bør herefter tage reel politisk stilling til, hvordan vi fremmer fleksibilitet bedst muligt.

3. Udbygning af vind- og solenergi.

3.1. Indfør en grøn behandlingsgaranti

En grøn behandlingsgaranti skal sikre, at den offentlige godkendelsesproces for alle vindmølle -og solcelleparker er afsluttet inden for en kort tidshorisont. Behandlingsgarantien skal mindske administrative benspænd i udrulningen af grøn energi. Behandlingsgarantien bør også omfatte eventuel sagsbehandling i klagenævne.

3.2. Minimumsmålsætning for udbygning af vedvarende energi i kommunerne

For at sikre hastighed og den nødvendige planlægning for udbygning af vind og sol bør der indføres forpligtende kommunale minimumsmålsætninger for vedvarende energi. Sammen med de planlagte energiparker skal det bidrage til, at Danmark kommer i mål med den firdobling af VE-kapaciteten, som Folketinget blev enig om i juni 2022.

3.3. Rejsehold for vedvarende energi

Det kommer alle danske elforbrugere til gavn, når VE-kapaciteten bliver udbygget. Derfor bør VE-rejseholdet, der er aftalt i den politiske Aftale om grøn strøm og varme, etableres hurtigst muligt. Rejseholdet skal vejlede og hjælpe kommunerne i behandlingen af nye VE-projekter.

3.4. Færre byrder og omkostninger for udvikling af vind og sol

De seneste år er det blevet både dyrere og mere besværligt at udvikle og opstille vedvarende energi. Højere priser på udviklingen af landvindmølle- og solcelleparker samt nye producentbetalinger til elnettet fordyrer investeringerne i vedvarende energi. Den tendens skal vendes. Det er derfor vigtigt at lempe administrative byrder og reducere omkostningerne for udviklere og operatører af vedvarende energi.

3.5. Accelerer udbygningen af havvind

Med den uheldige åben-dør situation er der mere end nogensinde før behov for at få udbygningen af havvind tilbage på sporet. Der skal hurtigst muligt findes en løsning for åben dør-projekterne, så vi sikrer udbygningshastigheden og den samfundsøkonomiske gevinst i form af økonomisk aktivitet, lavere elpriser, grønne jobs, øget økonomisk aktivitet i landdistrikterne, skattebetalinger mv. Samtidig skal statslige udbud af havvind ske langt hurtigere end i dag. Udbuddene bør fokusere på areal frem for gigawatt, ligesom mange områder med fordel kan udbydes samtidig. Udover hastighed og pris skal fokus i både

den markedsbaserede model og de statslige udbud være på biodiversitet, cybersikkerhed, genanvendelse mv.

3.6. Hurtig etablering af NEKST

NEKST bør etableres hurtigst muligt. NEKST skal for det første koordinere lovgivning og regler for at sikre optimale rammevilkår for udbygning af vedvarende energi på land og til havs, udrulning af fjernvarme, sikring af effekttilstrækkeligheden og accelerere udbygningen af elnettet, ladeinfrastrukturen, brint- og PtX-infrastrukturen. For det andet skal NEKST understøtte konkrete VE-, fjernvarme-, elnet- og brint-/PtX-projekter. Både myndigheder og relevante interesseorganisationer bør deltage i NEKST. I den sammenhæng er det vigtigt, at de deltagende myndigheder i NEKST har beslutningskompetence.

3.7. Stabile rammevilkår for investeringer i vedvarende energi

Stabile og forudsigelige rammevilkår er afgørende for en hurtig og omkostningseffektiv udbygning af vedvarende energi, hvilket desværre ikke har været tilfældet i Danmark de seneste år. At udvikle vedvarende energianlæg bør ikke behandles anderledes end enhver anden økonomisk aktivitet, så længe miljøregler, skatteregler osv. efterleves. Præcis som for alle andre virksomheder. Derfor bør regeringen forpligte sig på at sikre stabile og attraktive rammevilkår for vedvarende energi og altid undgå indgreb med tilbagevirkende kraft. Endelig bør en evt. kommende elmarkedsreform sikre det overordnede elmarkedsdesign, der har givet investorsikkerhed, udbygning af VE samt lave og stabile elpriser de sidste mange år.